

De Psalmen als poëzie

Het houdt niet op. Alweer is er een nieuwe vertaling van de Bijbel verschenen, althans van *Het boek der Psalmen*. Dat is gelijk de ondertitel van *Tot lof van God*, zoals deze vertaling door Frans Croese heet. Het is prachtig uitgevoerd en ook verder een leuk boek. Uit alles spreekt de 'meer dan veertig jaar' toewijding door de auteur, 'qua opleiding geen hebraïcus maar werktuigbouwkundige'. De toelichtingen zijn van een weloverwogen pretentieloosheid.

Een aantal dingen vallen direct op. Het belangrijkste is toch wel de weergave

Frans Croese (vert.), *Tot lof van God. Het boek der Psalmen*
Uitgeverij Ipenburg,
Elburg 2010. 288 pag., €
29,50. ISBN: 978 90 701
0510 5

van de Godsnaam (het zogeheten tetragrammaton JHWH) als een uitspreekbare naam, en wel Jehovah. Net als bijvoorbeeld Jan Fokkelman wil Croese terug achter het traditionele joodse verbod om de Godsnaam uit te spreken. Hij stelt dat deze vermoedelijk uit drie lettergrepen heeft bestaan met de klemtoon op de laatste, net als het ver-

vangwoord adonaj (Heer) en net als het woord elohiem (God). In dat geval zijn Jahweh en Jahoe natuurlijk geen optie. Croese presenteert Jehovah als een vertaalkeuze. Het is geen voorschrift voor de lezer, die nadrukkelijk de ruimte krijgt om iets anders te zeggen. Ook beweert hij niet dat Jehovah de oorspronkelijke uitspraak is. Waarom dan deze weergave; dat blijft voor mijn gevoel toch wat vaag. Het feit dat Croese tot de Jehovah's Getuigen behoort heeft bij het vertaalwerk naar zijn zeggen geen rol gespeeld (Trouw, 26 juli 2010). Zou het echt?

*Tot lof
van
GOD*

Een huzarenstukje, bij mijn weten nog nooit vertoond in de Nederlandse bijbelvertalerij, is de weergave van de zogeheten alfabet-acrostichons. Er zijn heel wat psalmen waarvan de regels begin-

nen met de opeenvolgende letters uit het Hebreeuwse alfabet, van alef tot en met taw. Dat helpt bij het uit het hoofd leren. Zulke stijlkenmerken gelden doorgaans als niet te handhaven in een vertaling, maar Croese doet het gewoon. Zelfs in Psalm 119 loopt hij ons hele alfabet (minus de letters c, q, x en y) langs, zodat bijvoorbeeld de verzen 121-128 allemaal met een 'r' beginnen. Heel vernuftig en niet eens al te gekunsteld. Er zijn ook dingen die vra-

gen oproepen. Zo zou je kunnen zeggen dat de woordkeus soms wat onevenwichtig is. Het 'gedierte des velds' (Ps. 80:14) is pure Statenvertaling, terwijl ik bij 'concertmeester' (Ps.80:1) toch echt eerst aan een modern symfonieorkest moet denken. Natuurlijk, niemand weet wat het Hebreeuwse *chesed* precies betekent, maar zesentwintig keer 'loyale goedheid' in Psalm 136 is wat veel van het goede. Ook blijkt bij nadere

beschouwing Croeses gebruik van de tegenwoordige en verleden tijd niet altijd direct vanuit het Hebreeuws te verklaren. (Leer toch Hebreeuws, dat is echt nuttig en heel leuk!) Dit neemt allemaal niet weg dat je in deze vertaling echt poëzie zit te lezen. Ik zal in de toekomst zeker in voorkomende gevallen nakijken wat Croese ervan maakt.

Arian Verheij